

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
3.Bf.352/2022/7. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2023. július 5. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta és kihirdette a következő

í t é l e t e t :

A hivatali vesztegetés büntette és más bűncselekmények miatt Terhelt1 és társai ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 2022. augusztus 25. napján kelt 22.B.518/2020/99. számú ítéletét megváltoztatja.

Terhelt2 II. r. vádlott terhén megállapított 3 rendbeli befolyással üzérkedés büntetést [Btk. 299. § (1) és (2) bekezdés a) pont] 2 rendbelinek minősíti.

A pénzbüntetés napi tételszámát 500 (ötszáz) napi tételre, a pénzbüntetés összegét 1.000.000 (egymillió) forintra súlyosítja.

A szabadságvesztés büntetés felfüggesztésének próbaidejét 5 (öt) évre felemeli.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A Fővárosi Törvényszék a 2022. augusztus 25. napján kelt 22.B.518/2020/99. számú ítéletével Terhelt2 II. r. vádlottat bűnösnek mondta ki 3 rendbeli befolyással üzérkedés büntetében [Btk. 299. § (1) és (2) bekezdés a) pont]. Ezért őt halmazati büntetésül 2 év szabadságvesztés büntetésre, valamint 100 napi tétel, napi tételenként 2.000 forint, összesen 200.000 forint pénzbüntetésre ítélte. Rendelkezett arról, hogy a szabadságvesztést - végrehajtásának elrendelése esetén - börtön fokozatban kell végrehajtani és a II. r. vádlott legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A II. r. vádlottal szemben 900.000 forint erejéig vagyonelkobzást rendelt el. Rendelkezett a pénzbüntetés meg nem fizetése esetére annak szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról és kötelezte a II. r. vádlottat 80.298 forint bűnügyi költség megfizetésére.

[2] Az elsőfokú ítélet ellen az ügyész a II. rendű vádlott terhére súlyosításért, a szabadságvesztés büntetés emelése, a próbaidő mellőzése és közügyektől eltiltás mellékbüntetés kiszabása érdekében, a II. rendű vádlott az ok és a cél megjelölése nélkül, míg védője elsősorban felmentésért, másodsorban enyhítésért jelentett be fellebbezést.

[3] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.762/2022/7. számú átiratában a súlyosításra irányuló ügyészi fellebbezést kiegészítésekkel fenntartotta, a védelmi fellebbezéseket nem tartotta alaposnak.

[4] A fellebbezések elbírálására a Be. 599. § (1) bekezdése szerinti nyilvános ülés kitűzését indítványozta, egyúttal bejelentette, hogy azon nem vesz részt.

[5] Megjegyezte, hogy a fellebbezések tartalmára tekintettel a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján jelen ügyben teljeskörű felülbírálatnak van helye.

[6] Álláspontja szerint a törvényszék eljárása perrendszerű volt, hatályon kívül helyezésre okot adó abszolút, illetve relatív eljárási szabálysértést az elsőfokú bíróság nem vétett. Az elsőfokú bíróság a tárgyalás során a bizonyítás törvényességére vonatkozó szabályokat betartotta, a II. rendű vádlott és védője az eljárásban törvényes jogait maradéktalanul gyakorolhatta, az eljárásban részt vevő személyek – terhelt és tanúk – figyelmeztetése a törvényi előírásoknak megfelelően történt. A törvényes keretek között lefolytatott bizonyítás során a törvényszék a lehetséges és rendelkezésre álló bizonyítékokat teljeskörűen beszerezte és megvizsgálta, tényállás-tisztázási kötelezettségének a Be. 163. § (2) és (3) bekezdéseiben meghatározottak szerint eleget tett.

[7] Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékok okszerű és az iratok tartalmának megegyező értékelésével döntően megalapozott tényállást állapított meg. Az csupán csekély mértékben szenved a Be. 592. § (2) bekezdés c) pont szerinti részbeni megalapozatlanságban, mivel az ellentétes a bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalmával. E részleges megalapozatlanságot azonban a Be. 593. § (1) bekezdés a) pont alapján kiküszöbölhetőnek látta.

[8] Az I. tényállási pont [7] bekezdését akként indítványozta helyesbíteni, hogy az éterterem1ben Terhelt1 I. rendű vádlott jelentette ki, hogy II. rendű vádlott részére bármekkora összeget hajlandó kifizetni a vezetői engedélyének soron kívüli visszaszerzésében való közbenjárás érdekében. A III. tényállási pont [24] bekezdése szintén pontosításra szorul azzal, hogy a II. rendű vádlott ajánlatát III. rendű vádlott 2017. május 25. napján továbbította Terhelt1 I. rendű vádlott felé.

[9] Egyebekben a tényállást teljesnek, irathűnek, hibáktól és hiányosságoktól mentesnek, s ekként a másodfokú felülbírálat során is irányadónak tartotta.

[10] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségét megfelelően teljesítette. Számot adott arról, hogy a II. rendű vádlott védekezését miért vetette el és indokát adta, hogy a tényállás alapjául miért a törvényes bizonyítékként felhasználható titkos információgyűjtés eredményét, III. rendű vádlott terhelő vallomását és az ezekkel összhangban álló egyéb okirati bizonyítékokat fogadta el.

[11] Utalt arra, hogy a II. rendű vádlott felmentésére csupán eltérő tényállás mellett lenne lehetőség, amelyre – mivel a történeti tényállás döntően megalapozott – a fellebbviteli eljárásban a felülmérlegelés tilalmára is figyelemmel nem kerülhet sor.

[12] Véleménye szerint a megállapított tényállásból az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett a II. rendű vádlott bűnösségére és a terhén megállapított bűncselekmények jogi minősítése is törvényes.

[13] A büntetés kiszabása kapcsán kifejtette, hogy az e körben irányadó körülményeket az elsőfokú bíróság feltárta, és helyesen állapította meg a korrupciós bűncselekmények elszaporodottságát és a többszörös halmazatot a terhelt terhére, míg a büntetlen előéletet és az időmúlást a vádlott javára kell figyelembe venni. Ugyanakkor a törvényszék a bűnösségi

körülményeket nem a valós súlyuknak megfelelően értékelte, így eltúlzottan enyhe büntetést szabott ki a II. rendű vádlottal szemben.

[14] Rögzítette, hogy a II. rendű vádlottra irányadó középérték a Btk. 80-81. §-ainak értelmében 7 év. Ehhez képest a törvényszék a vele szemben kiszabott szabadságvesztés büntetés tartamát a törvényi minimumban állapította meg, mely azt tükrözi, hogy az általa nevesített súlyosító körülményeket lényegében figyelmen kívül hagyta a bűnösségi körülmények súlyozásakor.

[15] Az indokolt ügyészi fellebbezésnek a büntetés súlyosításának szükségességére vonatkozó érveit csupán azzal egészítette ki, hogy a bírói gyakorlat szerint korrupciós bűncselekmények esetén a törvény szigorát kell alkalmazni és a büntetési célok általában végrehajtandó szabadságvesztés kiszabásával érhetők el (BH2006.105. számú eseti döntés indokolása).

[16] A Btk. 79. §-ában meghatározott büntetési célok megvalósulása érdekében a II. rendű vádlottal szemben - az enyhítő körülmények nyomatkára is figyelemmel - a büntetési tétel alsó határát meghaladó tartamú, végrehajtandó szabadságvesztés büntetés és közügyektől eltiltás mellékbüntetés kiszabását látta indokoltnak.

[17] A Btk. 50. § (2) bekezdése alapján a II. rendű vádlottal szemben pénzbüntetés kiszabására törvényesen került sor, az egy napi tételnek megfelelő összeg a terhelt jövedelmi viszonyaival arányos. Ugyanakkor a törvényszék a pénzbüntetés napi tételeinek számát a Btk. 50. § (1) bekezdésében írtakat figyelmen kívül hagyva, indokolatlanul alacsony mértékben határozta meg. A 100 napi tétel nem tükrözi megfelelően a kettőtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett, többszörös halmazatban álló korrupciós bűncselekmények valós tárgyi súlyát, így annak lényeges felemelése indokolt a fellebbviteli eljárásban.

[18] Az elsőfokú ítéletnek az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező – a feltételes szabadságra bocsátásra, a pénzbüntetés helyébe lépő szabadságvesztésre és a bűnügyi költségre vonatkozó – rendelkezéseit törvényesnek találta.

[19] Mindezek alapján indítványozta, hogy az ítéltábla a törvényszék ítéletét a Be. 606. § (2) bekezdése alapján változtassa meg:

[20] a Terhelt II. rendű vádlottal szemben kiszabott börtönbüntetés tartamát súlyosítsa, a szabadságvesztés próbaidőre történő felfüggesztésére vonatkozó rendelkezést mellőzze és a II. rendű vádlottat közügyektől eltiltás mellékbüntetésre is ítélje,

[21] a II. rendű vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetés napi tételeinek számát emelje fel, egyebekben pedig az elsőfokú ítéletet hagyja helyben.

[22] A II. r. vádlott védője a fellebbezése írásbeli indokolásában az elsősorban felmentés, másodsorban a büntetés enyhítése érdekében bejelentett jogorvoslati nyilatkozatát fenntartotta azzal a kiegészítéssel, hogy annak eredménytelensége esetére harmadsorban az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

[23] Megjegyezte, hogy a vádlotti és védői fellebbezések tartalmára figyelemmel Be. 590. § (1) és (2) bekezdés alapján az elsőfokú ítélet teljeskörű felülbírálata szükséges.

[24] Az ítélet hatályon kívül helyezésére okot adó eljárási szabálysértést nem észlelt, a törvényszék a perrendi szabályoknak megfelelően folytatta le az eljárást.

[25] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság eljárása során a tényállás, illetve a büntető anyagi és a büntetőeljárási jogszabályok alkalmazásában jelentős tények felderítése érdekében szükséges bizonyítást lefolytatta, a bizonyítékokat megvizsgálta, az ítéletben megállapított tényállás azonban a Be. 592. § (2) bekezdés c) és d) pontjaiban írt okokból

részben megalapozatlan. Ezt a részbeni megalapozatlanságot a Be. 593. § (1) bekezdés b) pontja alapján, az iratok tartalma és ténybeli következtetés útján, bizonyítás felvétele nélkül is kiküszöbölhetőnek tartotta.

[26] A törvényszék a bizonyítékok számbavételekor megfelelő részletességgel járt el, azonban a védő meglátása szerint tanúl tanú nyilatkozataival összefüggésben értékelése hiányos, ezáltal pedig az ügyben helytelen következtetéseket vont le, amelyek helyesbítése végső soron a II. r. vádlott büntetőjogi felelősségének megállapítására is kihatással lehet.

[27] Véleménye szerint tanúl tanú az eljárás nyomozati szakaszában és a törvényszék előtti kihallgatása alkalmával is egyező, koherens és a II. r. vádlott 2019. május 6-i kihallgatása során előterjesztett érdemi védekezését teljes mértékben alátámasztó vallomásokat tett.

[28] tanúlsal a tanúzási figyelmeztetéseket megfelelően közölték, tehát nyilatkozatait igazmondási kötelezettsége és a hamis tanúzás törvényi következményeinek, illetve a minősített adatra vonatkozóan a vallomástétel tilalmáról szóló törvényi rendelkezésnek az ismeretében tette meg. Arra utaló körülmény az eljárás során nem merült fel, hogy a tanúnak bármilyen érdeke fűződne jelen ügyben a valóságtól és legjobb tudomásától eltérő tartalmú vallomást lenni, illetve elfogulatlanságát illetően sem merült fel kétely.

[29] A II. r. vádlott védekezése alapvetően arra irányult, hogy tanúl tanú volt az a személy, akinek ő az I. r. és a III. r. vádlott közötti történésekről beszámolt, abból a célból, hogy ezen információkat tanúl továbbítsa bűnüldöző szerv, nyomozóhatóság és az ügyészség részére.

[30] A törvényszék, az okból, hogy megbizonyosodhasson, a tanú kapcsolatban áll-e bizonyos hatóságokkal, megkeresett különböző szerveket, amelyek a megkeresésre a tanúlsal való együttműködésük tekintetében nemleges választ adtak. A nyomozás adatai alapján már a Központi Nyomozó Főügyészség is kezdeményezett hasonló tartalmú megkeresést ezen hatóságok irányába, ám az ezekre adott válaszok valamilyen okból kifolyólag az iratok között nem álltak rendelkezésre.

[31] A védő álláspontja szerint pusztán abból a körülményből, hogy a bűnüldöző és büntető hírszerzést folytató hatóságok tagadták a tanúlsal fennálló kapcsolatukat, nem következik az, hogy bizonyos formában valamely szerv ne folytathatott volna együttműködést a tanúval, hiszen a felderítő és hírszerző tevékenységükkel összefüggő „együttműködésre” nem kizárólag a törvényszék által rögzített fedett nyomozó alkalmazása útján van lehetőségük, az együttműködő személy felfedése egyébként is csak diszkrecionális jogkörben történhet meg.

[32] Emiatt hibás az az elsőbírói következtetés, hogy a megkeresésekre adott negatív válaszok alapján sem a tanú, sem a II. r. vádlott részéről tanúsított magatartás nem feleltethető meg a fedett nyomozó általi eljárásnak, és ebből kifolyólag nem merül fel annak lehetősége, hogy a cselekményeket a tanú, illetőleg a II. r. vádlott a hatóság aktív kezdeményezésére valósította volna meg.

[33] Mivel a hatósággal fennálló valamilyen „kapcsolat” tanúl vonatkozásában mind a II. r. vádlott, mind maga a tanú által tett több nyilatkozat és egyéb okiratok alapján is felmerül, a védő megítélése szerint a törvényszék azon megállapítása, hogy Terhelt2 nem csupán passzív információszerző tevékenységet fejtett ki, hanem aktívan alakította a vádlott társai vádbeli cselekvéseit, kevésbé releváns. Annak vizsgálata lett volna elsődleges ezzel kapcsolatban, hogy a II. r. vádlott számára a tanúl által előadottak meggyőzőek voltak-e, hihető lehetett-e számára tanúl tanú kapcsolatrendszere és ezzel összefüggésben a további elmondásai.

[34] Amennyiben igen, és a II. r. vádlott ennek a meggyőződésének megfelelően vett részt a vádbeli cselekményekben, úgy fennállhat a tévedés mint büntethetőséget kizáró ok lehetősége. E körben az, hogy tanúl tanú valójában állt-e kapcsolatban, és ha igen, mely szervvel, az II. r. vádlott vonatkozásában teljesen indifferens.

[35] A nyomozás során tett második vádlotti nyilatkozat és tanúl vallomásainak tartalma a védő meglátása szerint egyértelműen abba az irányba mutatnak, hogy a II. r. vádlott abban a hiszemben járt el a vád tárgyává tett cselekmények kapcsán, hogy tanúl tanú „élő” hatósági kapcsolatrendszerrel rendelkezik és erre a feltevésére - különös tekintettel a tanúl által az eljárás során előadottakra is - minden alapja megvolt.

[36] Amennyiben pedig a II. r. vádlott annak tudatában járt el, hogy tevékenysége által a hatóság bűnmegelőzési, felderítési munkáját támogatja tanúl on keresztül, úgy egyértelmű, hogy cselekménye társadalomra veszélyességének hiányát megalapozottan feltételezte.

[37] Megítélése szerint a II. r. vádlott vonatkozásában a Btk. 20. § (2) bekezdésében meghatározott társadalomra veszélyességben való tévedés mint büntethetőséget kizáró ok törvényi feltételei megvalósultak, ennek megfelelően pedig a tényállás helyesbítése és a II. r. vádlott felmentése indokolt.

[38] Amennyiben a felmentést célzó elsődleges indítványa nem lenne alapos, a kiszabott büntetés enyhítését indokoltnak tartotta az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás változatlanul hagyása mellett is.

[39] Az elsőfokú bíróság jogi minősítésével szemben rámutatott arra, hogy a befolyással üzerkedés rendbelisége a korrupciós ügyek száma szerint alakul. A törvényszék által a II. r. vádlott vonatkozásában megállapított tényállás két korrupciós ügyet rögzít, ezért a helyes minősítés 2 rendbeli befolyással üzerkedés büntette.

[40] Enyhítő körülményként hivatkozott az igen jelentős időmúlásra és a II. r. vádlott büntetlen előéletére, amelyek mellett értékelést érdemel, hogy a II. r. vádlott hosszú ideje büntetőeljárás hatálya alatt áll, továbbá az, hogy édesapja orvosi kezeléseivel, vizsgálataival kapcsolatban jelentős segítséget vállal. Édesapja betegségének igazolására kórházi zárójelentést csatolt. A cselekmények kedvezőbb rendbeliségére és a belső arányosság megfelelőbb érvényesülésére is tekintettel a kiszabott szabadságvesztés büntetés tartamának enyhítését kérte. A fellebbviteli főügyészség súlyosítást célzó átiratával kapcsolatban megjegyezte, hogy a III. r. vádlottal szemben az ügyészség felfüggesztett szabadságvesztés büntetés kiszabását indítványozta az előkészítő ülésen történő beismerés esetére, annak ellenére, hogy az ő vonatkozásában fennálló bűnösségi körülmények összességében kedvezőtlenebbek, mint II. r. vádlott esetében.

[41] Arra is hivatkozott, hogy a büntetlen előéletű II. r. vádlottal szemben a büntetőeljárás hatálya alatt eltelt hosszabb idő alatt sem indult más szabálysértési vagy büntetőeljárás, így arra lehet megalapozottan következtetni, hogy esetében a büntetési célok már azzal is megvalósultak, hogy vele szemben jelen ügyben eljárás folyik.

[42] A védő szerint a próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés büntetés nem eltúlzottan súlyos, az megfelel a Btk. 79. és 80 §-aiban foglaltaknak. A fokozatosság elvének érvényesülésére is figyelemmel az elsőfokú bíróság helyesen járt el, amikor a II. r. vádlottat nem végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre ítélte. Harmadlagosan ezért a végrehajtandó szabadságvesztés kiszabására irányuló ügyészi indítvány elutasítását, az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

[43] A Fővárosi Ítéltábla az ügyben a Be. 599. § (1) bekezdése szerint nyilvános ülést tűzött ki, melyen a II. r. vádlott a személyi körülményeire nyilatkozott, a cselekmény kapcsán

érdemben nem szólalt fel, de megbánását hangoztatta. Védője a perbeszédét az írásbeli fellebbezésében írtakkal egyezően tartotta meg.

[44] Az ellentétes irányú fellebbezések az alábbi eredményre vezettek.

[45] Tekintettel arra, hogy a védő felmentésért is fellebbezett, az ítéltábla a Be. 590. § (1) és (2) bekezdés alapján az elsőfokú ítéletet az azt megelőző eljárással együtt teljes terjedelmében felülbírált. A felülbírálat kiterjedt az ítélet megalapozottságára, a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére és a büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezésekre, továbbá az indokolás helyességére és az eljárási szabályok megtartásának ellenőrzésére.

[46] A Be. 590. § (5) bekezdése alapján az ítéltábla vizsgálta, hogy az elsőfokú bíróság eljárása során történt-e a Be. 607. § (1) és 608. § (1) bekezdésében írt feltétlen hatályon kívül helyezéshez vezető, vagy az ügy érdemére kiható, a másodfokú eljárásban nem orvosolható eljárási szabálysértés, a bűnösségre vont következtetés okszerű-e, és a bűncselekmény minősítése megfelel-e az anyagi jogszabályoknak.

[47] Mindemellett a Be. 590. § (7) bekezdése alapján az ítéltábla hivatalból felülbírált a Be. 671. §-a szerinti egyszerűsített felülvizsgálat alapját képező – a szabadságvesztés végrehajtási fokozatára, a feltételes szabadságra, a vagyonelkobzásra és a bűnügyi költségre vonatkozó – ítéleti rendelkezéseket is.

[48] Az elsőfokú bíróság eljárásában feltétlen hatályon kívül helyezését eredményező, a Be. 608. § (1) és (2) bekezdésében, valamint a Be. 609. § (1) és (2) bekezdésében foglalt eljárási szabálysértést az ítéltábla nem észlelt, de ilyenre az ügyészség és a II. r. vádlott védője sem hivatkozott.

[49] A Be. 164. § (1)-(3) bekezdésében írtakra is figyelemmel a törvényszék az ügyfelderítési kötelezettségének teljes mértékben eleget tett, a II. r. vádlott tekintetében a vád tárgyává tett bűncselekmények elbírálása szempontjából lényeges bizonyítékokat hiánytalanul feltárta, azokat egyenként és összességükben is a logika szabályainak megfelelően értékelte. A bizonyítékok számbavételét követően azok érdemi egybevetésével részletesen megindokolta, hogy mely bizonyítékot miért fogadott el, másokat pedig miért vetett el a történeti tényállás megállapítása során. Bizonyítékértékelő tevékenységéről és annak eredményéről a másodfokú bíróság által is nyomon követhető módon számot adott.

[50] Az elsőfokú bíróság a tényállás tisztázási kötelezettségének a Be. 163. § (1) és (2) bekezdésben rögzítettek szerint maradéktalanul eleget tett, a bizonyítás törvényességére vonatkozó szabályokat megtartotta. Az eljárásban résztvevő személyek, így a II. r. vádlott és a tanúk kihallgatására a perrendi akadályok előzetes tisztázása és az arra irányadó törvényi figyelmeztetések elhangzását követően került sor. A személyi bizonyítékokon kívül az elsőfokú bíróság a II. r. vádlott büntetőjogi felelősségének elbírálásához szükséges okirati bizonyítékokat is a tárgyalás anyagává tette.

[51] Az elsőfokú bíróság helyesen foglalt állást abban a kérdésben, hogy az elsőfokú eljárás során elhunyt Terhelt1 I. r. vádlott és a bűnösségét a váddal egyezően beismerő Terhelt3 III. r. vádlott nyomozati és tárgyaláson tett vallomásai a II. r. vádlottal szemben folytatódó eljárásban bizonyítékként értékelhetőek voltak. Helyesen állapította meg azt is, hogy a vádott-társak vallomásain kívül a titkos információgyűjtés anyaga és tanúl tanúvallomásai ugyancsak felhasználhatóak voltak Terhelt2 II. r. vádlott tekintetében törvényesen beszerezett bizonyítékként.

[52] Az ítélet indokolásának [31] – [38] bekezdéseiben a törvényszék kimerítő részletességgel rögzítette a titkos információgyűjtéssel kapcsolatban keletkezett nyomozási bírói határozatok és a törvényszék elnöke átiratainak lényegét. Ezek alapján megállapítható volt, hogy a II. r. vádlott terhére rótt korrupciós cselekmény 5 évet meghaladó

fenyegetettségére tekintettel nem sérült a célhoz kötöttség elve, és érvényesült a feljelentés, illetve a nyomozás megindításának haladéktalanságára vonatkozó követelmény is. A telefonbeszélgetések lehallgatásáról készült leiratokat, amelyekre az elsőfokú bíróság bizonyítékként hivatkozott, hiánytalanul a tárgyalás anyagává tette. A II. r. vádlott tekintetében a titkos információgyűjtés eredményének bizonyítékkénti felhasználhatóságát egyébként sem az ügyészség, sem a védelem nem vitatta.

[53] tanúl tanú nyomozás során tett nyilatkozatára figyelemmel az elsőfokú bíróság példamutató alapossggal járt el annak tisztázása érdekében, hogy a tanú bármilyen státuszban együttműködött-e a nyomozóhatóságokkal, s ha igen, azt olyan kapcsolat keretében tette-e, amely államtitoknak, illetve – a jelenleg hatályos büntetőeljárás törvény szóhasználatára szerint – minősített adatnak minősülne, s amelyre tekintettel őt titoktartási kötelezettség terhelné. A legtagabban szóba jöhető bűnüldöző és állambiztonsági szerveknek a bíróság megkereséseire adott nemleges válaszai határozottan cáfolták a tanú azon állítását, hogy államtitoknak minősülő kapcsolatokkal rendelkezett volna s, hogy ezzel összefüggésben tett vallomást a nyomozás során. Ennek ellenkezőjére, fedett nyomozói vagy informátori státuszának hiányára enged következtetni az a tény is, hogy vele szemben is sor került titkos telefonlehallgatásra, mivel felmerült a gyanú, hogy rendvédelmi kapcsolatai révén információkat szolgáltat ki ellenérték fejében. A törvényszék tanult a kihallgatása előtt teljesskörűen figyelmeztette a tanúkra vonatkozó általános és a minősített adatok kapcsán felmerülő tanúzási akadályokra. A tanú a tárgyaláson lényegében azt sérelmezte, hogy a nyomozás során őt kihallgató ügyész ígérete ellenére végül mégis nyílt eljárásban hallgatta ki. Figyelemmel arra, hogy a perbíróság előtt ismert adatok szerint tanúl tanúkénti kihallgatásának nem volt törvényi akadály, mind a nyomozati, mind a tárgyaláson tett vallomása bizonyítékként szintén figyelembe vehetők voltak.

[54] A felülbírálat eredményeként a másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság minden, az ügy eldöntése szempontjából lényeges körülményre kiterjedő bizonyítást folytatott le, melynek során kellő alapossggal és körültekintéssel, a perrendi szabályok betartásával járt el.

[55] Az ennek eredményeként megállapított tényállás megalapozott, az kiegészítésre nem szorult, mindössze két elírást tartalmazott Terheltl I. r. vádlott rendűségét illetően, melyet a másodfokú bíróság a Be. 453. § (1) és (6) bekezdése alapján pontosít az I. tényállást illetően a [7] bekezdésben, míg a III. tényállási pontra vonatkozóan a [24] bekezdésben. Mindkét helyen e vádlottat helyesen I. r. vádlottként jelöli meg.

[56] Az ítéltábla a Be. 561. § (3) bekezdés b) pont alapján feltüntetett személyi körülményekre vonatkozó tényeket a II. r. vádlott nyilvános ülésen tett nyilatkozatai alapján akként pontosítja, hogy a nettó havi jövedelme az elsőfokú ítélet meghozatala óta 197 ezer forintba csökkent, mert korábban más munkahellyel is rendelkezett. A személyi körülményeit kiegészíti azzal, hogy más forrásból rendszeres jövedelme nem származik, megtakarítása nincs. A lakcíme szerinti ingatlan a szülei tulajdona, melyben szüleivel él együtt. Havonta közel 100 ezer forinttal támogatja őket. Édesapja a tizedik kemoterápiás kezelésen van túl, hetente háromszor viszi kezelésre. Édesanyjának nincs betegsége. Rendszeres orvosi kezelést igénylő betegsége nincs, gyógyszerert nem szed. Más büntetőeljárás nincs és nem is volt ellene folyamatban.

[57] A megalapozott tényállás a Be. 591. § (1) bekezdés alapján a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

[58] Az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségét megfelelően teljesítette. A bizonyítékok számbavétele során összefoglalta a II. r. vádlottnak a nyomozás során előterjesztett védekezését, majd azokat az egyéb bizonyítékokkal összevetve számot adott arról, hogy a II. r. vádlott vallomásával szemben a történeti tényállás alapjául miért a

törvényes bizonyítékként felhasználható titkos információgyűjtés eredményét, a váddal egyezően beismerő III. rendű vádlott terhelő vallomását és az ezekkel minden tekintetben összhangban álló egyéb okirati bizonyítékokat fogadta el.

[59] Alappal vetette el a II. r. vádlottnak a tanú1 tanúvallomása által részben alátámasztott védekezését, miszerint a II. r. vádlott Terhelt3 III. r. vádlottól korábbi kisebb összegű kölcsönök visszafizetése okán vett át pénzt. A lehallgatási anyagok és a III. r. vádlott vallomásai alapján egyértelműen megállapítható volt, hogy a több részletben átadott 900.000 forint teljes egészében az I. r. vádlott ügyeiben eljáró hivatalos személyek befolyásolására kért pénzösszeg volt, nem pedig korábbi tartozások törlesztése. Helyesen rögzítette azt is az elsőfokú bíróság a bizonyítékok értékelésekor, hogy az I. és III. r. vádlott közötti pénzmozgás céljának leplezésére Terhelt1 és Terhelt3 színleg „kölcsönszerződést” kötött, amely egyfajta biztosítékkul szolgált az ügyintézés „eredménytelensége” esetére.

[60] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás megalapozottságára tekintettel arra nem volt eljárásjogi lehetőség, hogy az ítéltábla a törvényszék értékelésével szembehelyezkedve elfogadja tanú1 tanúvallomását a vádlottak közötti pénzátadás/pénzátvétel hátterét illetően. A védői fellebbezés tehát ebben a részében az elsőfokú bíróság bizonyítékértékelő tevékenységének meg nem engedett vitatását jelentette, amely a bizonyítékok felülmérlegelésének tilalma folytán nem vezethetett eredményre.

[61] Helyesen jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre is, hogy tanú1 tevékenysége nem feleltethető meg a Be. 222. §-ban írt fedett nyomozó általi eljárásnak, így fel sem merül annak lehetősége, hogy a II. r. vádlott a tényállásban írt cselekményeit esetlegesen a hatóság aktív kezdeményezésére, illetve a védelem által hivatkozott agent provocateur közrehatása következtében valósította meg, nem vonva egyébként kétségbe azt, hogy a tanú a beszélgetések tartalma alapján rendelkezett információkkal. E körben utal a másodfokú bíróság arra, hogy tanú1 a tárgyaláson a tanúkenti kihallgatása során továbbra is e fedett nyomozói, bizalmi kapcsolati látszatot igyekezett fenntartani és olyan tartalmú nyilatkozatot tett, mely szerint az őt kihallgató ügyész1 ügyész volt az ő kontaktja, kapcsolata. Ennek viszont ellentmond azon körülmény, hogy ezen ügyész volt az, aki a nyomozati szakban a különböző szervek felé megkereséseket intézett a tanú bizalmi személy vagy informátor voltának kiderítése végett, melyek egy része már a nyomozati szakban is nemleges eredménnyel járt, a tárgyalási szakban viszont kiegészítésre került a bírósági megkeresések eredményével.

[62] A védő tévedésre vonatkozó érvelését sem találta megalapozottnak az ítéltábla, mivel a II. r. vádlott tanúlról – a rendvédelmi kapcsolatai ellenére – sem feltételezhette alappal, hogy fedett nyomozói tevékenységet végez, s hogy ezáltal áttételesen ő is közreműködik az I. r. vádlott által elkövetett korrupciós bűncselekmények felderítésében. tanú1 esetleges szerepét a II.r. vádlott terhére rótt bűncselekmények elkövetésében önmagában cáfolja az a körülmény, hogy a III.r. vádlott vallomása és az irányadó tényállás szerint Terhelt2 II.r. vádlott az őt megkereső Terhelt3 III.r. vádlottnak nyomban felajánlotta, hogy rendőri kapcsolatain keresztül a tanú7 nevezetű rendőr ismerőse és annak a cím17 dolgozó beosztottja részére juttatandó jogtalan előny ellenében el tudja intézni a jogosítvány visszaadását. A megkeresés előre nem ismert voltából adódóan a II.r. vádlott által nyomban előadottak körét tanú1 nyilván nem befolyásolhatta. Másrészt tanú1 maga sem tett említést a II. r. vádlottnak arról, hogy ilyen minőségben járna el, sőt vallomásában éppen arról számolt be, hogy a II.r. vádlottól szerzett tudomást Terhelt3 III. r. vádlott megkereséséről, aki egyébként arról tájékoztatta, hogy nem ő, hanem a III. r. vádlott kér pénzt az ügyintézésre az I.r. vádlottól. Ezen túlmenően a II. r. vádlott több alkalommal is törekedett további pénzeszközök megszerzésére, a lehallgatási anyagokban kifejezetten neki járó pénzösszegekre is utalt, melyet bűnüldözési cél nem indokolhatott, miközben tanú1 maga is

cáfolta azt, hogy a pénzösszegek neki továbbadásra kerültek volna. Az irányadó tényállás szerint, amit e tekintetben a védő sem vitatott, Terhelt2 a III. r. vádlottól átvett pénzösszegeket saját céljaira fordította, ami szintén kizárja, hogy társadalmilag hasznos cél érdekében valósította meg a terhére rótt cselekményt. A társadalomra veszélyességben való tévedés ténybeli alapja és törvényi feltételei tehát jelen ügyben nem álltak fenn.

[63] A törvényszék által megállapított és a másodfokú eljárásban is irányadó tényállásban olyan körülményt, amely alapján a vádlottat fel kellene menteni vagy vele szemben az eljárást meg kellene szüntetni, az ítéltábla nem észlelt.

[64] Változatlan tényállás mellett, ahogy arra a fellebbviteli főügyészség is helyesen mutatott rá, a II. r. vádlott büntethetőséget kizáró ok miatti felmentésére nem kerülhetett sor.

[65] Mindezek alapján a bizonyítékok helyes mérlegelésén nyugvó és a fenti helyesbítéssel minden tekintetben megalapozottá vált tényállásból a törvényszék okszerűen következtetett a II. r. vádlott bűnösségére.

[66] Terhelt2nak a tényállás I. és III. pontjaiban részletezett korrupciós jellegű cselekményeit az elsőfokú bíróság törvényesen minősítette befolyásolással üzérkedés büntette minősített esetének, hiszen az irányadó tényállás szerint a II. r. vádlott azt állította az I. r. vádlottnak, hogy kenőpénz átadásával befolyásolja az ügyében eljáró hivatalos személyeket. A befolyással üzérkedés a jogtalan előny kérésével befejeződik, jelen esetben azonban a hivatalos személy befolyásolására felajánlott pénz átvétele is megtörtént. Helyesen rögzítette a törvényszék, hogy a befolyásra való képesség több ügy kapcsán való állítása valóságos halmazatot képez. Tévesen minősítette azonban 3 rendbelinek a cselekményt, abból kiindulva, hogy a II. r. vádlott állítása szerint három személy megvesztegetésére volt szükség az I. r. vádlott ügyeinek kedvező elintézése érdekében. A befolyással üzérkedés rendbelisége szempontjából a hivatalos személyek állított vagy tényleges száma közömbös. A rendbeliség a jogellenesen befolyásoltnak beállított ügyek, az abban érintett ügyfelek számához igazodik, hiszen a maga a vesztegetés nem, csak annak állítása vagy látszatának keltése része a tényállásnak. Ellenkező értelmezés oda vezetne, hogy a minősített esetek rendbelisége eltérne az alapeset rendbeliségétől. Egyetértett tehát a másodfokú bíróság azzal a védői érveléssel, hogy a cselekmény csupán 2 rendbelinek minősül, mivel a II. r. vádlott színlelt közbenjárása az I. r. vádlott két ügyét, a vezetői engedélyének visszaszerzését és a közúti baleset okozása miatt indult büntetőeljárást érintette. Megjegyzendő azonban, hogy a változatlan ténybeli alapra tekintettel a rendbeliség csökkenése nem eredményezte egyúttal a bűnösségi kör szűkülését.

[67] A Btk. 80. § (1) bekezdés értelmében a büntetést céljának szem előtt tartásával a törvényben meghatározott keretek között úgy kell kiszabni, hogy igazodjék a bűncselekmény tárgyi súlyához, a bűnösség fokához, az elkövető társadalomra veszélyességéhez, továbbá az egyéb súlyosító és enyhítő körülményekhez.

[68] Ahogy a büntetéskiszabás során értékelhető tényezőkről szóló 56/2007. számú BK vélemény is rögzíti, a bíróság által megállapított minősítéshez kapcsolódó büntetési keret – figyelembe véve a Btk. Általános Része rendelkezéseit is – büntetést meghatározó alapvető tényező. Ez jelöli ki azokat a határokat, amelyek között a súlyosító és enyhítő – összefoglalóan a büntetést befolyásoló – körülmények a büntetést alakíthatják. Ezeket tehát nem elvont általánosságban, nem mechanikusan, hanem a konkrét ügy tényeire vonatkoztatva, egymással egybevetve, összefüggésükben kell értékelni és a határozatban megindokolni. Nem a számuk, hanem az adott esetben meglévő hatásuk a döntő a büntetés meghatározásánál. Az elkövetett bűncselekmény tárgyi súlya, a vádlott személyében rejlő társadalomra veszélyesség, az enyhítő és súlyosító körülmények együttes értékelése mellett kell megválasztani a vádlottal szemben az adott ügyben a büntetési célok elérését biztosító joghátrányt.

[69] A büntetéskiszabás körében irányadó tényeket és körülményeket az elsőfokú bíróság csaknem teljeskörűen feltárta, de azokat csak részben értékelte a tényleges súlyuknak megfelelően. Helyesen vette figyelembe súlyosító körülményként a korrupciós jellegű bűncselekmények köztudomáson alapuló elszaporodottságát. A megváltozott jogi minősítésre (három rendbeli helyett két rendbeli bűncselekményre) tekintettel azonban mellőzni kellett e körben a többszörös halmazatra utalást. Kisebb nyomatékkal szintén súlyosítóként kellett értékelni a kitartó elkövetést (56. BK vélemény III/2. pont).

[70] Ezzel szemben helyesen értékelte az elsőfokú bíróság enyhítő körülményként a II. r. vádlott büntetlen előéletét és a jelentős időmúlást, amely az elsőfokú ítélet kihirdetése óta eltelt idő hozzászámításával immár a büntetési tételkeret középmértékét is megközelíti. Tényszerűen állapította meg a törvényszék, hogy az eljárás elhúzódása a legkevesbé sem volt felróható a II. r. vádlottnak. A másodfokú nyilvános ülésen hangoztatott sajnálkozását viszont nem lehetett a javára értékelni, mivel az eljárás során teljeskörűen tagadta bűnösségét, az végül az ítéltábla előtt sem párosult a bűnösség elismerésével.

[71] Az ügyészség álláspontjával szemben az ítéltábla a törvényszék és a védő álláspontját osztotta a tekintetben, hogy Terhelt2 II. r. vádlottal szemben a büntetési célok végrehajtandó szabadságvesztés büntetés kiszabása nélkül is elérhetőek.

[72] A fellebbviteli főügyészség által hivatkozott BH2006.105. számú eseti döntésben az az igény tükröződik, hogy a korrupciós bűncselekmények elkövetőivel szemben rendszerint indokolt teret engedni a törvény szigorának. E döntés elvi megállapításából, miszerint az ilyen jellegű cselekmények elkövetőivel szemben a Btk. 79. §-ában megfogalmazott büntetési célok általában végrehajtandó szabadságvesztés kiszabásával érhetőek el, még nem következik az, hogy a végrehajtandó szabadságvesztés minden korrupciós ügyben megkerülhetetlen és kizárólagos szankció lenne. A büntetést ilyen ügyekben is személyre szabottan, a konkrét ügy egyedi jellegzetességeire figyelemmel kell meghatározni.

[73] A II. r. vádlott büntetlen előéletére és a jelentős időmúlásra tekintettel pedig a másodfokú bíróság is úgy ítélte meg, hogy a büntetési célok vele szemben tényleges szabadságelvonás nélkül is elérhetőek. Ezt az is alátámasztja, hogy a cselekmény elkövetése óta eltelt 6 év alatt a II. r. vádlottal szemben nem indult újabb büntetőeljárás, így az ő esetében már önmagában a büntetőeljárás hatálya alatt állásnak is visszatartó ereje volt. Ugyanakkor annak érdekében, hogy az általános mellett fokozottan érvényesüljön az egyéni megelőzés is, az ítéltábla a cselekmény tárgyi súlya miatt indokoltnak látta a próbaidő tartamát 3 év helyett a maximális 5 évben meghatározni.

[74] Bár a fellebbviteli eljárásban sem az ügyészség, sem a védelem nem hivatkozott rá, az ítéltábla észlelte, hogy az elsőfokú bíróság elmulasztotta megvizsgálni a II. r. vádlottnak az előzetes mentesítésre való érdemességét. A 8/2015. (IV. 17.) számú AB határozatban az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Btk. 102. § (1) bekezdése alkalmazásakor az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből fakadó alkotmányos követelmény, hogy a bíróság a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése esetén hivatalból vizsgálja az előzetes bírósági mentesítés lehetőségét és arról az ítéletben rendelkezzen.

[75] A Btk. 102. § (1) bekezdés értelmében a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése esetén a bíróság ítéletében előzetes mentesítésben részesítheti az elítéltet, ha

arra érdemes. A büntetett előélethez fűződő hátrányok alóli előzetes mentesítés kivételes, mérlegelésen alapuló, rendkívüli jellegű intézkedés. A felfüggesztés feltételeinek fennállása nem jelenti automatikusan az érdemesség meglétét. Az ítélezési gyakorlat szerint az érdemesség megítélésénél az elkövető személyiségét, az életvitelét, a bűncselekmény jellegét, az elkövetés körülményeit és annak indítóokát összevetve kell értékelni [BJD 9986.], de jelentősége van a terhelt által elkövetett bűncselekmény tárgyi súlyának és a cselekmény jellegének is [BH1983.221.]. A bíróság által a büntetés kiszabása körében már értékelt, és a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztését alátámasztó körülmények az érdemességet megalapozhatják [BJD 8779.], de egyben ki is zárhatják. A már értékelt körülményeknek az érdemesség vizsgálata során történő ismételt figyelembe vétele tehát a kétszeres értékelés tilalmát nem sérti.

[76] A töretlen bírói gyakorlat szerint a korrupciós jellegű bűncselekmények esetében az előzetes mentesítés alkalmazása nem indokolt, tekintettel arra, hogy ez a társadalomra különösen veszélyes bűncselekmény, mely az állami szervek működésében vetett bizalom aláásására alkalmas, és egyéb olyan körülmény sem merült fel a II. r. vádlott személye vonatkozásában, amely őt az előzetes mentesítésre érdemessé tenné. Nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy a II. r. vádlott 900.000 forintot vett át a III. r. vádlottól a bűncselekmény elkövetése során, mégpedig oly módon, hogy a kisebb összeg sikeres átvételét követően néhány héttel immár jelentősebb összeg átadását kérte, aminek felét ugyancsak átvette, mely körülmény kitarató szándékra utal. Ez a mentesítésre való érdemességét a büntetlen előélete és a rendezett életvitelével is kizárják.

[77] Összességében tehát az eljárás adataira, különösen a bűncselekmény korrupciós jellegére, az elkövetés körülményeiben megmutatkozó kitarató szándékra, valamint a II. r. vádlott bűnösségének fokára és haszonszerzési célzatára figyelemmel az ítéltábla álláspontja az, hogy előzetes mentesítésre való érdemessége nem állapítható meg (BH1985. 224.).

[78] A II. r. vádlott a bűncselekményt haszonszerzés céljából követte el, mert bár azt állította, hogy az I. r. vádlottól kért pénzt hivatalos személynek adja tovább, ez valójában nem történt meg, hiszen az irányadó tényállás a III. r. vádlottól több részletben átvett 900.000 forintot saját céljaira fordította.

[79] A törvényszék a jogtalan haszonszerzési célzatra tekintettel a Btk. 50. § (1)-(3) bekezdése alapján törvényesen szabott ki pénzbüntetést a II. r. vádlottal szemben. Bár a másodfokú nyilvános ülésen tett nyilatkozata szerint a rendszeres jövedelme az elsőfokú ítélet kihirdetése óta némileg csökkent, az még így is eléri azt a mértéket, amely alapján tőle a pénzbüntetés megfizetése elvárható és e körülmény ellenére a törvényi minimumhoz közeli összegben megállapított napi tétel összeg mérséklése sem vált indokolttá. A pénzbüntetés napi tételszámát a fellebbviteli főügyészséggel egyezően a másodfokú bíróság is túlzottan enyhének találta. Ennek felemelése vált szükségessé, hogy az megfelelően igazodjon a II. r. vádlott által elkövetett cselekmény tárgyi súlyához, a személyi bűnösségi körülményekhez, és ez a megemelt tételszám jobban megfelel a belső arányosság követelményének is. Az egy napi tétel elsőfokú bíróság által méltányosan megállapított összege pedig igazodik a szüleit támogató II. r. vádlott vagyoni, jövedelmi viszonyaihoz.

[80] A vagyonelkobzásra vonatkozó rendelkezés törvényes. Ezen intézkedés kapcsán a másodfokú bíróság utal a BH.2009.133. számú eseti döntésben írt jogértelmezésre, mely szerint a vagyonelkobzást megalapozó törvényi előfeltételek fennállta esetén annak alkalmazása kötelező, és nem akadály, hogy a bűncselekménnyel szerzett vagyonnövekmény már nincs meg, mert azt az elkövető részben vagy teljes egészében felélte.

[81] Arra is utal az ítéltábla, hogy a büntető törvénykönyv a vagyonelkobzás és a pénzbüntetés kötelező alkalmazását egymás mellett nem zárja ki. Mindez arra is visszavezethető, hogy míg a vagyonelkobzás a bűncselekmény útján szerzett vagyon

elvonását célozza, a pénzbüntetés szankció, melynek alkalmazása valós joghátrányt eredményez.

[82] A szabadságvesztés végrehajtásának utólagos elrendelése esetére az elsőfokú bíróság az irányadó jogszabályhelyek pontos megjelölésével, törvényesen rendelkezett a végrehajtási fokozatról, a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségéről és annak legkorábbi időpontjáról.

[83] Az ítéltábla kiegészíti az elsőfokú ítélet indokolását azzal, hogy a törvényszék a Btk. 51. § (1) bekezdése alapján rendelkezett a pénzbüntetés, illetve egy havi részlet megfizetésének elmulasztása esetére a pénzbüntetés vagy annak meg nem fizetett része szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról, amelynek végrehajtási fokozata a Btk. 51. § (2) bekezdése alapján fogház.

[84] Fenti indokokra figyelemmel az ítéltábla a Be. 599. § (1) bekezdés szerint nyilvános ülésen eljárva az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 606. § (1) bekezdés alapján megváltoztatta, míg egyéb rendelkezéseit – a fenti kiegészítésekkel és helyesbítésekkel – a Be. 605. § (1) bekezdés alapján helybenhagyta.

[85] A másodfokú ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 615. § (1) és (2) bekezdés zárja ki.

Budapest, 2023. július 5.

dr. Szalai Géza
a tanács elnöke

dr. Bíró Emese
előadó bíró

Nagyné dr. Drahos Ibolya
szavazó bíró

A Fővárosi Törvényszék 2022. augusztus 25. napján kelt 22.B.518/2020/99. számú ítélete Terhelt2 II. r. vádlottal szemben a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 3.Bf.352/2022/7. számú ítéletében foglalt változtatásokkal 2023. július 5. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2023. július 5.

dr. Szalai Géza
a tanács elnöke